

Ammatillisten vuosityöaika

Markku Perttunen OAJ

Taustaa

taustaa

Mitä parin viime vuoden aikana on tapahtunut?

- Vuonna 2017 ammatillisen koulutuksen rahoitusta leikattiin noin 15 % (noin 200 M €)
- 1.1.2018 tuli voimaan uusi ammatillista koulutusta koskeva lainsäädäntö (työnimellä reformilainsäädäntö)
- 1.3.2028 OVTES:n nuorisoasteen liitteet (Osio C) ja ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten sopimus (Osio E) korvattiin vuosityöaikasopimuksella
 - Liukuva siirtymisaikataulu
- Syksyllä 2018 sovittiin Sivistan vuosityöaikasopimus
 - Liukuva siirtymisaikataulu

VUOSITYÖAIKA

- Vanha lainsäädäntö
 - Nuorisoasteen koulutus -> Nuorisoasteen sopimukset
 - Aikuiskoulutus -> Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten sopimukset
- Ammatillinen reformilainsäädäntö (1.1.2018)
 - Yksi lainsäädäntö koko ammatilliseen koulutukseen -> mitä sopimusta noudatetaan?
 - Uusi yhteinen sopimus, joka koskee kaikkia opettajia
- Opettajan muuttunut/muuttuva työnkuva

Ammatillisten oppilaitosten vuosityöaikasopimus

- Pakottavat sopimusmääräykset
- OVTES: Osio C Liite 1
- AVAINOTES: Osio C Liite 10

Käyttöönotto

- 1.8.2018, 1.1.2019, 1.8.2019, 1.1.2020 tai 1.8.2020
- Vuosityöaikasopimukseen siirtymiseen asti noudatetaan nykyisiä palvelussuhteen ehtoja
- Opinto-ohjaajat voidaan ottaa järjestelmään myöhemmin, viimeistään 1.8.2020

Soveltamisala

- Uuden OVTES 2018 – 2019 C liitteen 1 määräyksiä sovelletaan ammatillisten oppilaitosten opetushenkilöstöön
 - Korvaa OVTES:n nykyiset C yhteisen osan ja liitteet 4 – 9 sekä E osion
 - AVAINOTES: Ns. puhtaissa ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa voi edelleen käyttää Osion E sopimusmääräyksiä
- Rehtoreihin ja apulaisrehtoreihin ei sovelleta vuosityöaikajärjestelmää vaan uuden liitteen yhteisiä määräyksiä (samat kuin entisessä C osion yhteisessä osassa)
- Uutta liitettä ei sovelleta OVTES A 52 § 3 mom. mukaisiin yhteispäätoimisiin tuntiopettajiin
- Musiikkialan perustutkintokoulutuksessa opettajien palvelussuhteen ehdot määräytyvät edelleen F liitteen 10 mukaan

Siirtymäaika 1.8.2018 – 1.8.2020

- C-osion ja E-osion käyttö (uusi C yhteisen osan 1c §)
 - C-osio: opettajaan, joka opettaa ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin johtavassa koulutuksessa
 - E-osio: opettajaan, joka opettaa aikuisopiskelijoita ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin johtavassa koulutuksessa tai sellaisessa koulutuksessa, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen (esim. ammatillista osaamista syventävässä tai täydentävässä koulutuksessa)
 - Jos opettaa molempia, niin sovelletaan toista ”enemmistöperiaatteella”
- C yhteisen osan
 - 1 a § voimassa 31.7.2018 → 1 c § 1.8.2018 – 31.7.2020
 - 1 b § voimassa 31.7.2020

Suunnitteluvuosi

- Suunnitteluvuosi voi olla lukuvuosi (1.8.-31.7.) tai kalenterivuosi (1.1.-31.12.)
- Suunnitteluvuoden aikana toteutuu
 - Koko työaika
 - Kaikki vapaajaksot
 - Jne.
 - Seuraavalle suunnitteluvuodelle ei siirry mitään
- Seuraava suunnitteluvuosi lähtee aina nolatilanteesta joka suhteessa

TYÖAIKA

Opettajan työaika

- Kokoaikaisen opettajan vuosityöaika on 1500 h/vuosi, joka jakaantuu
 - Sidottuun työaikaan
 - Aika ja/tai paikka on sidottu
 - Määritellään työtehtävät
 - Sitomattomaan työaikaan (vähintään 25 % pääsääntönä)
 - Työaika, jonka osalta opettaja itse päättää työn tekemisen ajan ja paikan
 - Määritellään työtehtävät
 - Sääntelemättömään työaikaan
 - Työaika ei jaeta sidottuun ja sitomattomaan
- Työaika voi liukua 1500–1700 tunnin välillä työnantajan päätöksellä
- 1700 työtunnin ylitys edellyttää opettajan suostumusta
- Työaika jakaantuu noin 40 kalenteriviikolle
- Opettajan työaika on keskimäärin 37,5 h/vk

Opettajan työaika

- Vuosityöajassa ei erotella oppitunteja ja muuta työtä, kuten opv-työaikajärjestelmässä
- Työaikaan lasketaan opetus- ja ohjaustunnit, niiden valmistelu ja jälkityöt, HOKS:ien teot, kokoukset, palaverit, tapaamiset, kouluttautumiset ja kaikki muut opettajalle määrättävät työtehtävät
- Työaika määritellään vuositasolla
 - Työaika ei jakaudu tasaisesti
- Kokoaikaisen opettajan työaika on 1500 tuntia vuodessa
- Palvelussuhteen ehdot yhdenmukaistetaan eri koulutusaloilla

Opettajan työaika

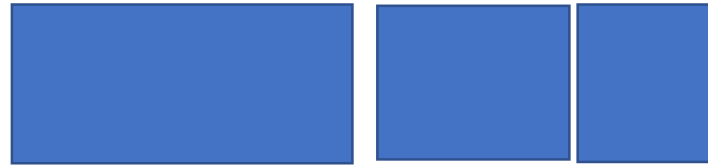

1700 h ja yli
Edellyttää
sopimista

50 %:lla korotettu
tuntipalkka per tunti

Vaihtelu 1500-
1700 h
työnantajan
direktiolla

Yksinkertainen
tuntipalkka per tunti

Vuosityöaika
1 500 h

Aikaan ja/tai
paikkaan
sidottu työaika

Sitoma
ton
työai
ka

Sään
tele
mätö
n
työai
ka

Sisältyy opettajan
kuukausipalkkaan

Sitomaton työaika

- Työaika, jonka osalta opettaja voi itse valita työn tekemisen ajan ja paikan
- Sitomattoman työajan määrä vaihtelee opettajittain tosiasiallisen tarpeen mukaan; pääsääntö vähintään 25 %, siirtymämääräykset: vähintään 17- 43 % työajasta
- Työnantaja vahvistaa työtehtävät työaikasuunnitelmassa, mutta opettaja saa itse valita milloin ja missä työn tekee, voivat olla esim.:
 - opetus- ja ohjaustyön oheistehtävät
 - osa arvioinnista
 - sellainen opettajien yhteistyö, jota työnantaja ei ole edellyttänyt; yksittäinen opettaja voi itse valita työn tekemisen ajan ja paikan
- Deadline ei tee työstä sidottua

Sidottu työaika

- Aikaan ja/tai paikkaan sidottu työaika
 - Työaika on sidottua, jos se ei ole sitomatonta
- Työnantaja määrittää työaikasuunnitelmassa sidotun työajan ajan ja/tai paikan TAI aika ja/tai paikka on muuten sidottu, esimerkiksi:
 - opetus ja ohjaus
 - Kokoukset ja palaverit
 - Osa HOKS:ien teosta
 - yhteiset suunnittelu- ja kehittämispalaverit ja koulutukset
 - Laitteiston ja välineistön huolto
 - Työpäivän aikana siirtymiset; matka-aika

Tehtävät, joissa ei ole sidotun tai sitomattoman määrittelyä (ns. sääntelemättömät tehtävät)

- Opettajan työaikasuunnitelmassa voi olla tehtäviä, joiden osalta määritellään vain työaika, eikä sidotun ja sitomattoman työajan osuuksia tarvitse erikseen määritellä
- Tällaisia ns. sääntelemättömiä tehtäviä voivat olla
 - esimiestyö/tiimivastaavan tehtävät
 - hanke- ja kehittämistyö
 - vastuutehtävät (esim. urakointitöiden vastaava johtaja, laatuvaastaava)
 - sidosryhmäyhteistyö
 - oman osaamisen kehittäminen

Esimerkki ns. sääntelemättömästä tehtävästä

Opettajan vuosityöaika 1500 h/vuosi.

1. Opettajalle vahvistetaan työaikasuunnitelmassa suuntautumisopintojen vastaavan tehtävään 200 tuntia vuodessa.

- Opettajan työaika jaetaan 1300 tunnin osalta sidottuun ja sitomattomaan työaikaan. 200 tunnin osalta ei tehdä jakoa sidottuun tai sitomattomaan työhön

2. Opettajalle määrätään oman osaamisen kehittämiseen 100 tuntia vuodessa.

- Oman osaamisen kehittäminen sisältää kuitenkin myös sitomatonta työtä 25 %, joten opettajan vuosityöaika 1500 tuntia jaetaan sidottuun ja sitomattomaan työhön

Vastuutehtävä 200 h

← 1500 h

Sitomaton työaika väh.
25 %

← 1300 h

Sidottu työaika

”Päivän juoksutus”

- Opettajalle resursoidaan tehtävään se työaika, joka tehtävän suorittamiseen kuluu
 - Esim. ohjaus/opetustapahtuma; opettajan työaika on eri asia kuin opiskelijan työaika
- Lyhyt tauko sidottujen työtehtävien välissä
 - Automaattisesti sidottua työaikaa
 - Opettajalla ei tosiasiallista mahdollisuutta poistua työpaikalta
 - Esim. 15 min tauko kahden sidotun työtehtävän välillä
- Pitkä tauko
 - Omaa aikaa
 - Opettajalla on tosiasiallinen mahdollisuus poistua työpaikalta
 - Esim. puolen tunnin ruokatauko

SIIRTYMINEN

SIIRTYMINEN

Siirtyminen

- Siirtyminen 1.8.
 - Vuosilomat
 - Kertymäkausi 1.4.-31.3.
 - Ennen siirtymistä voi pitää 20 päivää tai vähintään 65 % kertyneistä
 - Esim. täysi vuosilomaoikeus 38 päivää; ennen siirtymistä voi pitää 25 päivää
 - Työaika
 - Laskenta lähtee nolasta; vanhasta järjestelmästä ei siirry mitään

Siirtyminen

- Siirtyminen 1.1.
 - Vuosilomat
 - Kertymäkausi 1.4.-31.3.
 - Ennen siirtymistä voi pitää kesäaikana (2.5.-30.9.) 20 päivää tai 65 % kertyneistä JA 1.10.-31.12. vähintään puolet loppuista
 - Esim. täysi vuosilomaoikeus 38 päivää; kesäaikana 25 päivää ja 1.10.-31.12. seitsemän päivää
 - Työaika
 - Syyslukukauden OPV lasketaan opetusviikkojen kautta; kokonaistyöajassa työaika työviikkojen kautta
 - Ylitys/alitus voi siirtyä vuosityöaikaan; opetustunteihin lisätään sitomatonta työaikaa oman prosentin mukaisesti
 - Esim. 15 oppituntia; vuosityöajassa 20 työtuntia (25 % sitomatonta)

Siirtymämääräys sitomattoman työajan välyksen käytöstä

- Vuosityöaikajärjestelmään siirtymisen jälkeen palkatuilla opettajilla sitomattoman työajan määrä on vähintään 25 % vuosityöajasta
- Siirtyvien opettajien sitomattoman työajan vällys on vähintään 17 - 43 % vuosityöajasta
- Opettajiin, jotka jatkavat vuosityöaikaan siirtymishetken mukaisissa viroissa tai tehtävissä, sovelletaan seuraavia sitomattoman työajan vähimmäisprosentteja niin kauan kuin he jatkavat em. viroissa tai tehtävissä

Erityismääräykset siirtyvillä opettajilla

- Sitomatonta työaikaa on vähintään 25 % lukuun ottamatta seuraavia tehtäviä:
 - Matemaattisten aineiden ja kielten opettajat: vähintään 30 %
 - Liiketalouden opettajat
 - Kirjanpidon, laskentatoimen ja taloushallinnon opettaja: vähintään 37 %
 - Ammatillisten teoria-aineiden opettaja: vähintään 34 %
 - Äidinkielen ja kauppakirjeenvaihdon/viestinnän opettaja: vähintään 43 %
 - Merenkulkualan opettajat
 - Merenkulun ja teknillisten aineiden opettaja: vähintään 30 %, työnopetuksessa vähintään 27 %
 - Navigointi- ja konevalvontaopetusta antava opettaja: vähintään 35 %
 - Kielten opettaja: vähintään 42 %
 - Muiden aineiden opettaja: vähintään 38 %
- Huom. kokeilijat:
 - Sosiaali- ja terveystieteiden opettajat heti 25 %
 - Matemaattiset aineet ja kielet virkasuhteen loppuun asti 30 %

Erityismääräykset siirtyvillä aikuiskoulutuskeskusten opettajilla ja opinto-ohjaajilla

- E-osion opettaja: sitomatonta työaikaa vähintään 17 %
- Opinto-ohjaaja: ei jakoa sidottuun ja sitomattomaan työaikaan

Erityismääräyksiä

Työsopimussuhteesta virkasuhteeseen

- Poikkeusmääräys kunnalliseen viranhaltijalakiin
 - Työsopimussuhteinen opettaja voidaan siirtää vastaavaan virkaan ilman julkista hakumenettelyä 31.12.2018 asti (Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) 139 §)
 - Virkasuhteessa mahdollisuus käyttää julkis-oikeudellista valtaa
- Palvelussuhteen ehdot eivät muutu
 - Esim. kokoaikainen E-osion opettaja / kouluttaja siirtyy samalla nimikkeellä ja palvelussuhteen ehdoilla virkaan
 - Osa-aikaisilla kirjattava viranhoitomääräykseen mahdollinen vakiintunut työaika
- Siirtyminen vuosityöaikasopimukseen on kokonaan toinen asia

Osiosta E siirtyvän opettajan erityismääräykset

- Mahdollisuus säilyttää vanha palkkatasonsa
- Sitomatonta työaikaa vähintään 17 %
- Vapaajaksoja 10 viikkoa vuodessa

Osion E opettaja

- OVTES:n E osion kokoaikainen opettaja (38 h 45 min) voi halutessaan säilyttää palkkatasonsa siirtyessään vuosityöaikajärjestelmään. Vastaava oikeus on myös osa-aikaisella opettajalla, jonka työsopimuksen mukaisen tai muuten vakiintuneen palkkatason säilyttäminen edellyttää yli 1500 tunnin vuosityöaikaa.
- Tällaisen E osion opettajan henkilökohtainen vuosityöaika on palkkatason mukaisessa suhteessa korkeampi kuin vuosityöajassa olevan kokoaikaisen (1500 tuntia/vuosi) opettajan työaika
- Opettajan keskimääräinen viikkotyöaika lasketaan opettajan henkilökohtaisesta vuosityöajasta

Siirtyminen E osiosta vuosityöaikajärjestelmään

- Erillinen neuvottelumuistio
- Kokoaikainen E osioissa → kokoaikainen vuosityöajassa
 - Viranhaltijaksi (tai toimenhaltijaksi, jos jää työsuhteiseksi)
- Osa-aikainen E osiossa → osa-aikainen vuosityöajassa
 - Päätoimiseksi tuntiopettajaksi
- Sivutoiminen tuntiopettaja E osiossa → sivutoiminen vuosityöajassa
- Huomioidaan mahdollinen työajan vakiintuminen ja työsopimuksen erityiset kirjaukset

E-osion henkilökohtainen vuosityöaika

- **Opettajan henkilökohtainen vuosityöaika lasketaan sillä hetkellä, kun oppilaitos on siirtymässä vuosityöaikajärjestelmään**
 - Laskentaa ei tehdä enää myöhemmin uudelleen!
- **Opettajan henkilökohtaisen vuosityöajan laskentaa varten tarvitaan**
 - E-osion peruspalkka (kirjapalkka, joka sisältää palveluvuosien vaikutuksen palkkaan)
 - Varsinaiseen palkkaan kuuluvat lisät, jotka siirtyvät vuosityöaikaan
 - E-osion vähimmäispalkan ylitys
 - TVA-lisä
 - Henkilökohtainen lisä
 - Syrjäseutulisä
 - Rekrytointilisä
 - Siirtymäkauden lisä
 - Henkilökohtainen palkanlisä
 - Vuosityöajan peruspalkka (kirjapalkka, joka sisältää palveluvuosien vaikutuksen palkkaan)

Esimerkki: Henkilökohtainen vuosityöaika (alle 1700 tuntia)

- Opettaja on hinnoittelussa 43004004. Opettajan nykyinen peruspalkka on 3726,85 e/kk. Vuosisidonnaisia lisiä ei ole vielä kertynyt. Peruspalkan lisäksi maksetaan 100 euroa alarajan ylitystä. Varsinainen palkka on 3826,85 e/kk. Opettaja on töissä II kalleusluokassa.

Mikä on opettajan henkilökohtainen vuosityöaika?

- Opettaja on vuosityöajassa hinnoittelussa 41104001
- Peruspalkka vuosityöajassa on 3333,73 e/kk
- Henkilökohtainen lisä siirtyy mukaan vuosityöaikajärjestelmään (100e)
- Varsinainen palkka vuosityöaikajärjestelmässä on 3433,73 e/kk
- Henkilökohtainen vuosityöaika saadaan seuraavalla kaavalla:
 - $\text{Nykyinen varsinainen palkka} / \text{uusi varsinainen palkka} \times 1500 = 3826,85 / 3433,73 \times 1500 = 1671,73 \dots = \mathbf{1672 \text{ tuntia}}$

HUOM! Tämä kaava ei toimi, jos opettajan henkilökohtainen vuosityöaika menee 1700 tunnin yli!

Esimerkki: Henkilökohtainen vuosityöaika (yli 1700 tuntia)

Mikä opettajan henkilökohtainen vuosityöaika on?

- Opettaja on hinnoittelussa 43004005, nykyinen peruspalkka on 3865,13 €/kk (sisältää 10 vuoden vuosisidonnaisen lisän)
- Palkkataulukon alaraja ylitetään 100 €:lla
- Varsinainen palkka 3965,13 €/kk I kalleusluokassa
- Vuosityöajassa hinnoittelutunnus 41104002, peruspalkka 3386,28 €/kk
- Peruspalkan ylitys ja siirtymäkauden lisä siirtyvät mukaan vuosityöaikajärjestelmään
- Varsinainen palkka vuosityöaikajärjestelmässä on 3486,28 €/kk

Esimerkki: Henkilökohtainen vuosityöaika (yli 1700 tuntia), jatkuu

Henkilökohtainen vuosityöaika saadaan seuraavalla laskennalla:

$$(3965,13/3486,28) * 1500 \text{ h} = 1706,03 \text{ h}$$

Tämä laskenta riittäisi, jos vuosityöaika ei menisi yli 1700 tuntiin. Laskennassa pitää huomioida 1,5-kertainen tuntipalkka.

Laskentaa jatketaan: yli 1700 tunnin menevä työaika/1,5; eli $6,03/1,5=4,02$ t lisätyötä

- Henkilökohtainen vuosityöaika on $1700+4,02=1704$ tuntia vuodessa.

Opinto-ohjaajan työaika

- Kokoaikaisen opinto-ohjaajan vuosityöaika on 1500 tuntia vuodessa
 - Ei erikseen määriteltyä sitomatonta työaikaa
 - Kokoaikaisen opinto-ohjaajan työaika on keskimäärin 36,25 h/viikko eli keskimäärin 7,25 h/päivä
 - Uudet vuosityöaikajärjestelmään palkatut opinto-ohjaajat
 - Lukuvuotta lyhyemmät palvelussuhteet
- Kokoaikainen opinto-ohjaaja voi halutessaan valita 1575 tunnin henkilökohtaisen vuosityöajan
 - 1500 tunnin ylitys maksetaan työajan ylityskorvauksena
 - Keskimääräinen viikkotyöaika on 37,5 h/viikko eli 7,5 h/päivä
 - Ko. määräyksiä sovelletaan siirtyviin opinto-ohjaajiin niin kauan kuin he jatkavat vuosityöaikaan siirtymishetken viroissa tai tehtävissä

Lukio-opetuksen antaminen

(voimassa 1.8.2018 – 31.7.2020)

- Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista koottua ylioppilastutkintoon valmentautuvaa opetusryhmää opettavan lukion aineenopetuksen kelpoisuuden täyttävän opettajan työaikaan lisätään sitomatonta työaikaa kertomalla opetustunnit seuraavasti:
 - Äidinkieli ja kirjallisuus, kerroin vähintään 0,85
 - Toinen kotimainen ja vieraat kielet, kerroin vähintään 0,62
 - Matemaattiset aineet, kerroin vähintään 0,56
- Esimerkki: Yhteisten tutkinnon osien äidinkielen opettaja opettaa lukiossa 10 tuntia viikossa. Opettajan vuosityöaikajärjestelmän mukainen työaika saadaan laskemalla sidottu ja sitomaton työaika yhteen eli
 - oppitunnit 10 + sitomaton työaika ($10 \times 0,85$) = 18,5 tuntia

TYÖAIKASUUNNITELMA

TYÖAIKASUUNNITELMA

Työaikasunnitelma

- Opettajalle vahvistetaan ennen työvuoden alkua **työaikasunnitelma**, joka sisältää kaikki opettajan tehtävät
 - Resursointi todellisen työaikatarpeen mukaan = kaikki opettajan työtehtävät ja niihin varattu työaika
- Työnantaja vahvistaa työt päätehtävittäin (esimerkiksi opetus ja ohjaus, kehittämis- tai projektitehtävät, muut tehtävät,...)
- Kullekin päätehtävälle vahvistetaan siihen käytettävä työtuntimäärä
 - Työnantaja vahvistaa työhön käytettävän ajan.
- Vahvistettua työaikaa voidaan muuttaa

Työaikasuunnitelma

- Työaikasuunnittelun tavoitteena on, että henkilöstöä on työssä oikeaan aikaan oikea määrä siten, että toiminnalliset huiput ja hiljaiset hetket on huomioitu
- Työaikasuunnitelman laadinnassa huomioitavaa
 - Tehtävänkuvaa yksityiskohtaisempi tehtävien kohdentaminen ja painopistealueet
 - Määriteltävä, mille viikoille ja miten työaika sijoitetaan
 - Varauksien suuruus työnantajan päätettävissä
- Työaikasuunnitelman muuttaminen
 - Mikäli olennaisia muutoksia
 - Työn johtamisen väline

Työaikas suunnitelman laadinnassa huomioitavaa

- Työt vahvistetaan päätehtävittäin ja niihin kuluva aika
- Työviikkoja noin 40
 - Tällöin teoreettinen viikkotyöaika on 37,5 h/vk (esim. sitomaton työaika 25 %)
 - 28,1 h/vk on työnantajan määrättävissä olevaa
 - 9,4 h/vk opettajan itsensä määrättävissä olevaa (aika ja paikka)
- Sitomaton työaika ei kuitenkaan täysin rajatonta, vaan tulee noudattaa työnantajan asettamia määräaikoja ja sen mukaan määritellä oma työ
- Työn sisältö työnantajan määrättävissä

Työaikasuunnitelman muuttaminen

- Työaikasuunnitelmaa muutetaan, mikäli olennaisia muutoksia
 - Työn johtamisen väline
 - Mikäli jokin tehtävä jää kokonaan pois tai tilalle tulee uusi tehtävä
 - Uusia tehtäviä > työajan ylityskorvaus tai muun työn poistaminen
 - Toimintaolosuhteissa tapahtuu arvaamaton muutos, joka johtaa työmäärän lisääntymiseen
 - Kun tarvitaan priorisointia

Työajan seuranta

- Työaikasunnitelman toteuttamista voidaan seurata esimerkiksi siten, että opettaja seuraa kuhunkin työtehtävään käyttämänsä todellista työaikaa
- Opettajan esimies tarkistaa työaikasunnitelman toteutumisen seurannan avulla säännöllisesti, esimerkiksi kuukausittain
- Työajan seurannalla on tarkoitus huolehtia siitä, että työaikasunnitelma vastaa todellista työaikatarvetta, eikä työaikasunnitelma ole yli- eikä aliresursoitu
- Työajan seurannan perusteella työaikasunnitelmaan tehdään myös tarvittavat korjaukset

Työajan seuranta

- Seurataan sekä sidottua että sitomatonta työaikaa
- Työaikasuunnitelman ja sen seurannan avulla voidaan myös antaa opettajalle palautetta esimerkiksi esimiehen ja alaisen välisissä keskusteluissa työnantajan odotuksista sekä opettajan oman työn organisoimisesta ja tehostamisesta
- Opettaja tekee kutakin työtehtävää täsmälleen sen ajan, joka hänelle on siihen vahvistettu

Palkka

ПАЛКА

Opettajan palkka

- Kokoaikaisen (1500 h) opettajan tehtäväkohtainen palkka on vähintään sopimuksen palkkaliitteen mukainen
- Palkkataso:
 - OVTES osio C liite 4 ammatillisten aineiden opettaja + 2,5 ylituntia
- 1500-1700 tunnin välillä palkka nousee samassa suhteessa kuin vuosityöaika
- 1700 tunnin ylittävältä osuudelta maksetaan 50 % korotettu tuntipalkka

Opettajan palkka

- Opettajan palkka I ja II kalleusluokassa ilmenee palkkaliitteestä. Palkkaliitteen peruspalkan euromäärään on laskettu mukaan palveluvuosien vaikutus palkkaan (0, 5, 8, 10, 15 tai 20 vuotta)
 - Palveluvuodet lasketaan edelleen A osion mukaisesti
 - Huom! Sote 15 vuoden lisä ja E-osio 8 vuoden lisä
- Opettajilla on neljä eri hinnoittelua
 - Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, soveltuva korkeakoulututkinto, insinööri tai rakennusarkkitehti, soveltuva opistoaste ja soveltuva muu tutkinto tai koulutus
 - Ei enää yhteisten aineiden hinnoittelua erikseen
- Opinto-ohjaajilla on jatkossakin kaksi eri hinnoittelua
 - Ylempi korkeakoulututkinto ja muu tutkinto
- Hinnoittelutunnusten numerokoodit muuttuvat vuosityöaikaan siirryttäessä

Opettajan palkka

- Varsinaisen palkan käsite OVTES A 21 §:n mukaan (1500 tuntia, ei työajan ylityksiä)
- OVTES:n mukainen tehtäväkohtainen palkanlisä ja henkilökohtainen lisä säilyvät ennallaan (voimassa olevilla euroilla)
 - Huom! Mahdolliset palkkausjärjestelmien uudistamiset/yhdenmukaistamiset kannattaa jättää syksyyn -18 (paikallinen järjestelyerä 1.1.2019)
- Siirtymäkauden lisä säilyy ennallaan
- Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio on 30 % opettajan tuntipalkasta (Liite 1 § 10)
 - Ei koske opinto-ohjaajia
- Lomarahana perustana oleva varsinainen palkka kerrotaan luvulla 0,8 (Avainta 0,9)

Opinto-ohjaajan palkka

- Kokoaikaisen (1500 h/vuosi) opinto-ohjaajan tehtäväkohtainen palkka on vähintään sopimuksen palkkaliitteen mukainen
- Varsinaisen palkan käsite OVTES A 21 §:n mukaan (1500 tuntia)
- OVTES:n mukainen tehtäväkohtainen palkanlisä ja henkilökohtainen lisä säilyvät ennallaan (voimassa olevilla euroilla)
- Siirtymäkauden lisä säilyy ennallaan
- Lomarahana perustana oleva varsinainen palkka kerrotaan luvulla 0,8 (AVAINOTES 0,9)

Esimerkki: Osa-aikainen opettaja

- Kokoaikaisen tehtävän palkka on 3 800 €/kk ja vuosityöaika 1500 tuntia
- Opettaja hoitaa virkaansa osa-aikaisesti (60 %)
- Vuosityöaika on tällöin 900 tuntia ($1500 \cdot 0,6 = 900$)
 - Vähintään 25 % sitomatonta työaikaa
- Palkka on 2 280 €/kk ($3\,800 \cdot 0,6 = 2280$)
- Palkka on samassa suhteessa alempi kuin vuosityöaika alittaa 1500 tuntia (OVTES A 42 §)

Vuosityöajan 1500 h ylitys

- Kokoaikaisen opettajan vuosityöaika on 1500 tuntia ja varsinainen palkka 3800 €/kk
- Opettajalle on suunniteltu työaikasunnitelmaan 1550 tuntia
- Opettajan kuukausipalkka on tällöin 3926,70 €/kk
($1550/1500 \times 3800 = 3926,70$)
 - Esim. kun ylitys tiedetään ennen lukuvuoden alkua
- Voidaan laskea myös tuntipalkkana ($3800/125 \times 50/12 = 126,70$ €/kk, eli $3800 + 126,70 = 3926,70$ €/kk)
 - Tuntipalkan jakaja 125
 - Esim. kun ylitys määrätään kesken lukuvuoden
- Palkka on samassa suhteessa suurempi kuin vuosityöaika ylittää 1500 tuntia

Esimerkki: Osa-aikaeläkeläinen / osatyökyvyttömyyseläkeläinen

- Opettajan osa-aikaprosentti on tällä hetkellä 60 % OPV-työajassa
- Palkka on 2150 €/kk (perustuu eläkepäättökseen)
- Opettaja siirtyy vuosityöaikajärjestelmään 1.8.2018
- Palkka säilyy ennallaan, mutta työaikaprosentti lasketaan uudelleen vuosityöajan mukaisesta työajasta
- Uusi kokoaikaisen palkka olisi 3800 €/kk.
 - $2150/3800 = 56,58\%$ (uusi työaikaprosentti)
 - Uusi työaika on $1500 * 0,5658 = 849$ tuntia/vuosi
- Opettajan vuosityöaika on 849 tuntia, josta sitomatonta työaikaa on oman prosentin mukaisesti

Työaika ja lisät

- Työajan ylitys -> 1700 h: tunnin hinta sama kuin perustyöstä
- 1700 h ylitys sovittaessa ja 50 % lisäkorvaus
- Yötyö (klo 22.00-07.00), viikonloput, arkipyhät, työpäivän ensimmäisestä sidotusta työtehtävästä kulunut vähintään kahdeksan tuntia
 - Epämukavan työajan lisä 50 % tuntipalkasta
 - Epämukavan työajan lisä maksetaan vain yhdellä perusteella

Esimerkki: Italisän maksaminen

- Opettajalla on työaika-suunnitelman mukaisesti töitä klo 8.00-10.00 ja illalla klo 15.00-18.00. Italisää maksetaan kahdelta viimeiseltä tunnilta (klo 16-18), koska on kulunut kahdeksan tuntia ensimmäisen sidotun työtehtävän alkamisesta.
- Opettajalla on työaika-suunnitelman mukaisesti töitä klo 12.00-20.00. Italisää ei makseta.
- Opettajalla on työaika-suunnitelman mukaisesti töitä klo 12.00-14.00 ja 18.00-23.00. Italisää maksetaan kahdelta tunnilta (20-22) ja yölisää yhdeltä tunnilta (22-23).

Vapaajakso

Vapaaajaksot

- Aikaa, jonne työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa
- Vapaaajaksot
 - Kesällä (2.5.-30.9.) kahdeksan viikkoa, korkeintaan kolmessa osassa
 - Muuna aikana neljä viikkoa, korkeintaan neljässä osassa
- Opinto-ohjaajat
 - Kesällä (2.5.-30.9.) viisi viikkoa, korkeintaan neljässä osassa; yhden pituus vähintään kolme viikkoa
 - Muuna aikana viisi viikkoa, enintään viidessä osassa
 - Yhden vapaaajaksoviikon siirtomahdollisuus
- Aikuiskoulutuskeskuksen sopimuksesta siirtyvät
 - Kesällä (2.5.-30.9.) kuusi viikkoa, korkeintaan neljässä osassa; yhden pituus vähintään kolme viikkoa
 - Muuna aikana neljä viikkoa, korkeintaan neljässä osassa

Vapaajaksojen vahvistamisajankohdat

Vapaajaksojen ajankohdat vahvistetaan seuraavasti

Lukuvuosijärjestelmässä:

- 02.05. - 31.07. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 31.03. mennessä
- 01.08. - 30.09. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 31.05. mennessä
- 01.10. - 01.05. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 30.09. mennessä

Kalenterivuosisijärjestelmässä:

- 01.01. - 01.05. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 30.11. mennessä
- 02.05. - 31.09. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 31.03. mennessä
- 01.10. - 31.12. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 30.09. mennessä

Opettajan ja opinto-ohjaajan kanssa voidaan sopia vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksesta toisin.

HUOM! 01.01. – 01.05. välisen ajan vapaajaksojen vahvistaminen on sovittu OVTES 2018 - 2019 julkaisemisen jälkeen.

Vapaajakset

Lukuvuosijärjestelmä:

- 1.8.-30.9.
 - Kesävapaajakso esim. yksi viikko (1.jakso)
- 1.10.-1.5.
 - Talvivapaajakset neljä viikkoa neljässä jaksossa
- 2.5.-31.7.
 - Kesävapaajakset esim. seitsemän viikkoa kahdessa jaksossa

Vapaajakset

Kalenterivuosisijärjestelmä

- 1.1.-1.5.
 - Talvivapaajakset esim. kaksi viikkoa kahdessa jaksossa
- 2.5.-30.9.
 - Kesävapaajakset kahdeksan viikkoa kolmessa jaksossa
- 1.10.-31.12.
 - Talvivapaajakset esim. kaksi viikkoa kahdessa jaksossa

Vapaaajakso

- Kun vapaajakson ajankohta on vahvistettu, se voi siirtyä vain yhdessä niin sopimalla
- Sairausvakuutuslain mukainen **päiväraha** maksetaan opettajalle **34 arkipäivältä** kesävapaajakson alusta lukien
- Pitämättä jääneitä vapaajaksoja ei korvata
 - Esim. eläkkeelle jäänti 1.8. tai 1.9.

Tuntiopettajat

Päätoimiset tuntiohpettajat

- Päätoimisuuden raja 800 työtuntia vuodessa tai keskimäärin vähintään 20 työtuntia viikossa
 - Tuntiohpettaja katsotaan päätoimiseksi, jos hän opettaa keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa
- Sitomattoman työajan prosentit kuten kokoaikaisilla
- Palkka on samassa suhteessa matalampi kuin työaika on täyttä työaika lyhyempi
- E osion osa-aikaiset ohpettajat -> pääsääntöisesti siirto päätoimiseksi tuntiohpettajiksi

Sivutoimiset tuntiohpettajat

- Opettaa alle 16 tuntia viikossa
- Sivutoimiselle tuntiohpettajalle maksetaan vähintään palkkaliitteen mukainen tuntipalkkio pidettyjen oppituntien mukaan
- Tuntipalkkiota määrättäessä otettava huomioon
 - opetustyön vaativuus ja vastuullisuus,
 - taidot sekä kyky ja
 - ohpettajan koulutustaso ja kelpoisuus
- Sisältää korvauksen ohpetuksen suunnittelusta ja arvioinnista
- Sopimuksessa vähimmäistuntipalkkio, josta voidaan tarvittaessa tehdä A 8 § mukaiset epäpätevyysalennukset

Osaksi luku(työ)vuotta palkattu

Осакеі Іпкп(Ілр)лподе ралкату

By Frits Ahlefeldt

Osaksi lukuvuotta palkattu

Työaika lasketaan työpäivän keskimääräisen työajan kautta

Opettaja on otettu kokoaikaiseen palvelussuhteeseen 1.8.–31.12.2017. Opettajalla on 21 vapaajaksopäivää kyseisellä aikavälillä.

Kuinka monta työtuntia hänen tulee tehdä saadakseen kokoaikaisen palkan?

- Opettajalle kertyy kyseisellä aikavälillä 93 työpäivää ja lisäksi itsenäisyyspäivä osuu arkipäivälle (ma-pe). Arkipyhä ei vähennä vuosityöajassa työaika.
- Opettajalle tulee työtunteja $94 \times 7,5 = 705$ tuntia, jotka sijoitetaan 93 työpäivälle. Itsenäisyyspäivälle ei sijoiteta työaika (L388/1937).
- Jos opettajalle määrätään yli 705 tuntia, työajan ylitys maksetaan tuntijakajan 125 mukaisesti

Esimerkki: Osaksi lukuvuotta palkattu osa-aikainen opettaja

Opettaja on palvelussuhteessa 18.12.2017-21.6.2018. Opettajalle määrätään 570 tuntia työtä. **Mikä hänen osa-aikaprosenttinsa on?**

- Aikavälillä on 119 arkipäivää (ma-pe, sis. arkipyhät) ja 3 viikkoa vapaajaksoja
- Kokoaikaisen opettajan työaika kyseisellä aikavälillä olisi $119 \times 7,5 = 892,5$ tuntia. Opettajalta tarvitaan 570 tuntia työtä.
- Opettajan osa-aikaprosentti palkanmaksuun saadaan laskettua $570 / 892,5 = 0,63865...$ Osa-aikaprosentti pyöristetään normaalin pyöristyssäännön mukaan, eli **63,9 %**.

Vapaajaksokorvaus

- Osaksi lukuvuotta palkatuille opettajille ja opinto-ohjaajalle maksetaan vapaajaksokorvausta; määräaikainen palvelussuhde
 - Korvaa nykyisen OVTES A 36 § lomapäiväkorvauksen
- Koko lukuvuoden työajaksi 1.8. – 31. 5. palkatulle (10 kuukautta) opettajalle ja opinto-ohjaajalle maksetaan noin 20 päivän palkka vapaajaksokorvauksena. Samoin kuin nykyisessä lomapäiväkorvauksessa

Esimerkki: vapaajaksokorvaus

- Opettaja palkattiin ajalle 15.8.–21.12. Palvelussuhteeseen sisältyi 86 oppilaitoksen **työpäivää** (ma – pe).
- Palvelussuhteeseen sisältyi myös syyslomaa 7 vapaajakson **kalenteripäivää**
- Vapaajaksokorvaus lasketaan seuraavasti: työpäivien lukumäärä $86 \times 0,24 = 20,64$ vapaajaksokorvauspäivää
- Vapaajaksokorvauspäivistä vähennetään syysloman vapaajakson **kalenteripäivät** ($20,64 - 7 = 13,64$)
- Opettajalle maksetaan vapaajaksokorvausta 13,64 päivältä
- ($13,64 \times \text{päiväpalkka}$)
- Päiväpalkan jakajana käytetään sen kuukauden kalenteripäivien lukumäärää, jolloin korvaus maksetaan
- Esimerkissä se olisi joulukuun varsinainen palkka jaettuna marraskuun kalenteripäivien määrällä (31 päivää)

Palkaton virkavapaa

Palkaton virkavapaa

Palkattoman virkavapaan vaikutus vapaajakson palkkaan (ei AVAINOTES)

- Palkaton virkavapaa lukuvuoden aikana vähentää seuraavan vapaajakson palkkaa
 - Koskee myös päätoimisia tuntiopettajia
- Määräys koskee seuraavia virkavapaita:
 - 1) Opintovapaalain (273/79) mukaiset opintovapaat
 - 2) Hoitovapaat ja harkinnanvaraiset palkattomat virkavapaat (esim. vuorotteluvapaa)
- Ensimmäiset 30 kalenteripäivää eivät vähennä vapaajakson palkkaa
 - yhdessä tai useammassa jaksossa
 - 1-2 kohtia tarkastellaan toisistaan erillään
 - poikkeus: toisen työnantajan työn hoitamiseksi myönnettyyn palkattomaan virkavapaaseen ei sovelleta 30 kalenteripäivän sääntöä

Esimerkki: virkavapaan vaikutus palkkaan

- Opettaja on toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa. Hän on ollut palkattomalla harkinnanvaraisella virkavapaalla 1.8.–31.10.
- Virkavapaaseen sisältyneiden **työpäivien** määrää tarkastellaan aikaväliltä 31.8.–31.10. (30 kalenteripäivän sääntö). Tällä aikavälillä oli 39 **työpäivää**.
- Virkavapaan ajalle on sisältynyt myös työsuunnitelmassa vahvistettua syyslomaa 7 **kalenteripäivää**
- Työpäivien lukumäärä kerrotaan luvulla 0,24 ($39 \times 0,24 = 9,36$)
 - Vähennetään vapaajakson kalenteripäivien lukumäärä ($9,36 - 7 = 2,36$ päiväpalkkaa)
 - Opettajalta vähennetään 2,36 päivän palkka seuraavan vapaajakson palkasta
- Esimerkissä seuraava vapaajakso on joululoma, joten joulukuun varsinainen palkka jaetaan joulukuun kalenteripäivien määrällä (31 päivää)

Esimerkki: virkavapaan vaikutus palkkaan

- Opettaja on toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa. Hän on ollut palkattomalla harkinnanvaraisella virkavapaalla 1.8.–5.3.
- Virkavapaaseen sisältyneiden **työpäivien** määrää tarkastellaan aikaväliltä 31.8.–5.3. (30 kalenteripäivän sääntö). Tällä aikavälillä oli 118 työpäivää.
- Virkavapaan ajalle on sisältynyt myös työsuunnitelmassa vahvistettua syyslomaa 7 kalenteripäivää ja joululomaa 14 kalenteripäivää, eli yhteensä **21 kalenteripäivää**
- Työpäivien lukumäärä kerrotaan luvulla 0,24 ($118 \times 0,24 = 28,32$)
 - Vähennetään vapaajakson kalenteripäivien lukumäärä ($28,32 - 21 = 7,32$ päiväpalkkaa)
 - Opettajalta vähennetään 7,32 päivän palkka seuraavan vapaajakson palkasta
- Esimerkissä seuraava vapaajakso on hiihtoloma, joten maaliskuun varsinainen palkka jaetaan maaliskuun kalenteripäivien määrällä (31 päivää)

Muuta huomioitavaa

Muuta huomioitavaa

Oppilaitoksen ulkopuolella (alaikäisten) opiskelijoiden kanssa

- Sidottu työaika sovittava etukäteen
 - Työaika vs. vapaa-aika
 - Esim. opettajien vuorottelu
- Vastuu alaikäisistä

Työpaikalla tapahtuva ohjaus

- Sidottua työaikaa
 - Myös matka-aika on sidottua, jos on työaikaa
- Opettaja allekirjoittaa työpaikan kanssa sopimuksen?
 - Oppilaitoksen delegointi
 - Ennakkokäynti; ei voi tietää esim. työturvallisuudesta, jos ei ole tutustunut kohteeseen... työajan resursointi
 - Opettaja toimii oppilaitoksen edustajana

Epäpätevyyssalennus

- Epäpätevyyssalennus tehdään vähimmäispalkasta (OVTES A 8 §)
 - 6 – 20 % työnantajan päätöksen mukaisesti
- Vähennys tehdään kelpoisuusasetuksessa (986/1998) säädetyn pätevyyden puuttumisesta
 - Tutkinto
 - Pedagogiset opinnot (väh. 35 ov tai 60 op laajuinen opettajankoulutus)
 - Työkokemus (ammattiaineiden opettaja)
- Epäpätevyyssvähennys tehdään opettajan tutkinnon mukaisesta hinnoittelupalkasta, vuosisidonnaisen lisän kohdasta esim. taulukon 20 vuoden palkan kohdasta
- Epäpätevyyssalennus voidaan tehdä myös sopimuksessa olevasta sivutoimisen tuntiopettajan vähimmäistuntipalkasta

Muut palvelussuhteen ehdot ja muuta huomioitavaa

- OVTES C liite 1
 - Luettelo A osion määräyksistä, joita noudatetaan
 - Noudatetaan soveltuvin osin KVTES:n määräyksiä
- A osioon on tehty tarvittavat vuosityöaikamääräyksiä koskevat muutokset
- C yhteisen osan
 - 1 a § voimassa 31.7.2018
 - 1 b § voimassa 31.7.2020
 - 1 c § uusi siirtymämääräyspykälä C ja E osion määräysten soveltamisesta, voimassa 1.2.2018 – 31.7.2020
- Erilliset muistiot vuosityöaikakokeilussa oleville ja E osiosta siirtyville

Huomattavaa

- Määriteltävä käsitteet tarkkaan
 - Kyseessä on merkittävä lähestymistavan muutos opettajan työaikaan
- Työaikasuunnitelman ja seurannan merkitys !!!
 - Järjestelmä ei toimi, jos näitä ei saada kuntoon
- Oleellista erittäin perusteellinen kouluttaminen ennen järjestelmän käyttöönottoa; opettajat, luottamusmiehet, pääluottamusmiehet, esimiehet
 - Kaikilla osapuolilla oltava mahdollisimman samanlainen näkemys periaatteista

Kysymyksiä, vastauksia

- Miten muuttaa vuositason riippuvuutta?
 - Ei mitenkään; entinen määrä opetuksen keskeytysaikoja; sijoitus voi muuttua
- Miten muuttaa päivä/viikkotason riippuvuutta?
 - Ei mitenkään; oppilaitokselle on mentävä, jos työaikas suunnitelmassa on määrättyjä työtehtäviä, ei muuten
- Mikä on oleellisin muutos?
 - Siirrytään oppituntien laskemisesta työtuntien laskemiseen; kaikki työtehtävät tehdään näkyviksi ja palkanmaksun perusteeksi
- Mikä on oleellista?
 - Opettaja tekee täsmälleen sen työmäärän, joka tehtävään resursoidaan työaikasunnitelmassa

Markku Perttunen

- P. 020 748 9632
- Sähköposti: markku.perttunen@oaj.fi